

Gépszerkesztés alapjai

Műszaki ábrázolás

A tervezési folyamat

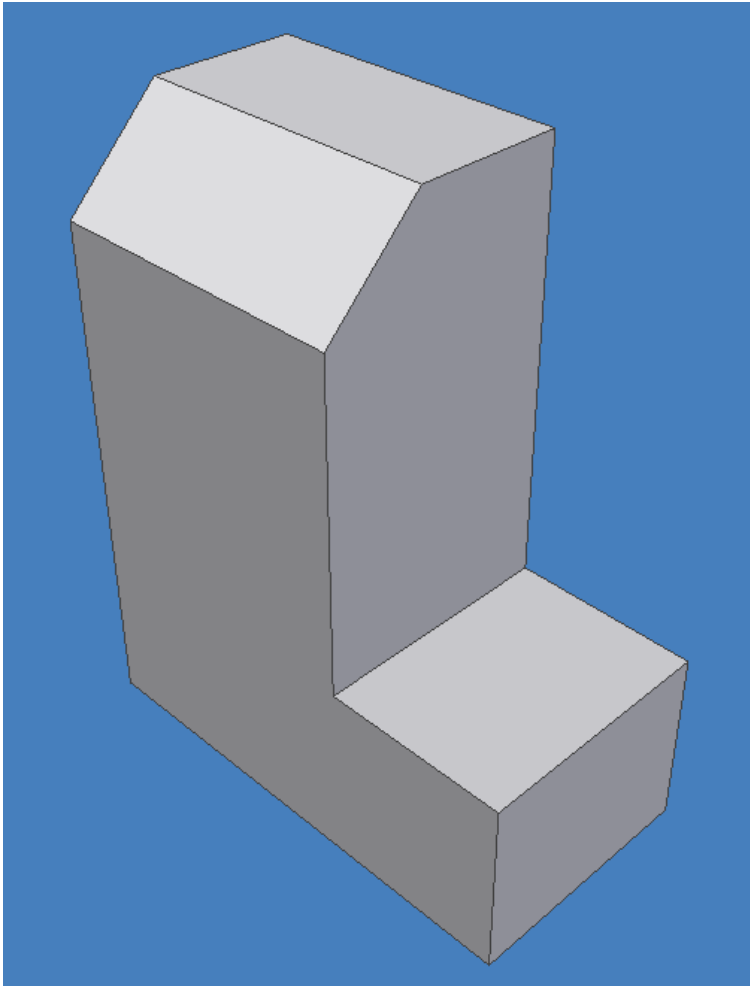
- Tervezés: működési elv kialakítása
- Szerkesztés: az elv szerkezeti megvalósítása
- Műszaki rajzolás: a gyártási rajzdokumentáció elkészítése

Ábrázolási lehetőségek

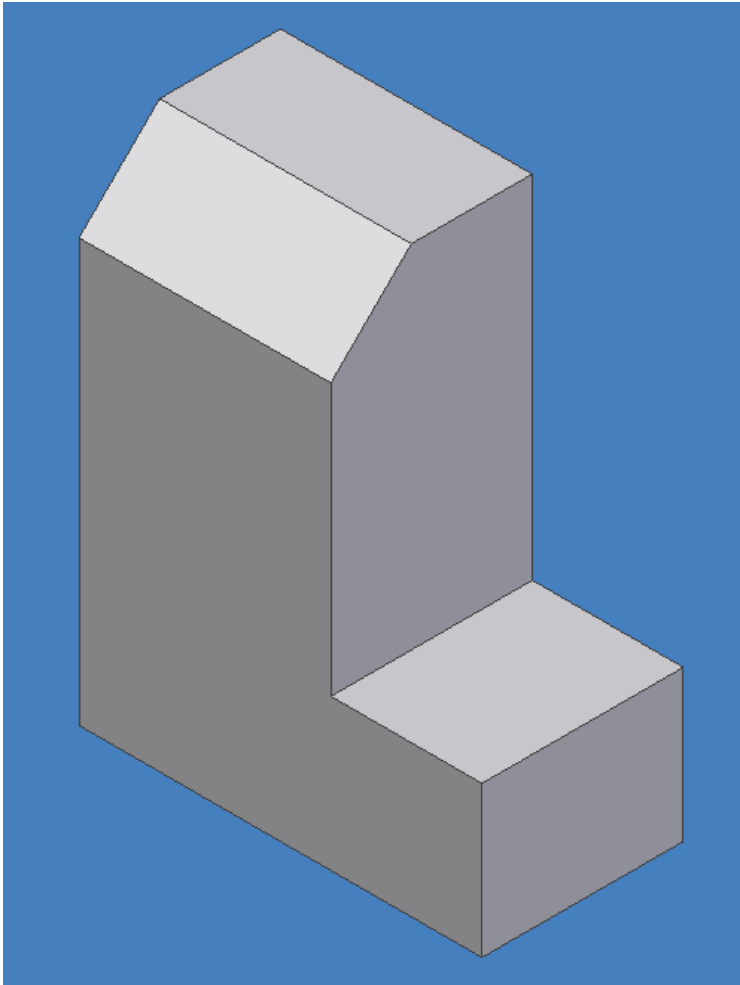
- Perspektíva
  - Madártávlat (rálátás)
  - Békaperspektíva (alálátás)
- Axonometria
  - Egyméretű
  - Kétméretű
  - Frontális
- Nézetek

Perspektíva

- Párhuzamosok összetartanak, az iránypontban találkoznak a horizonton
- Méretek torzulnak

Axonometria

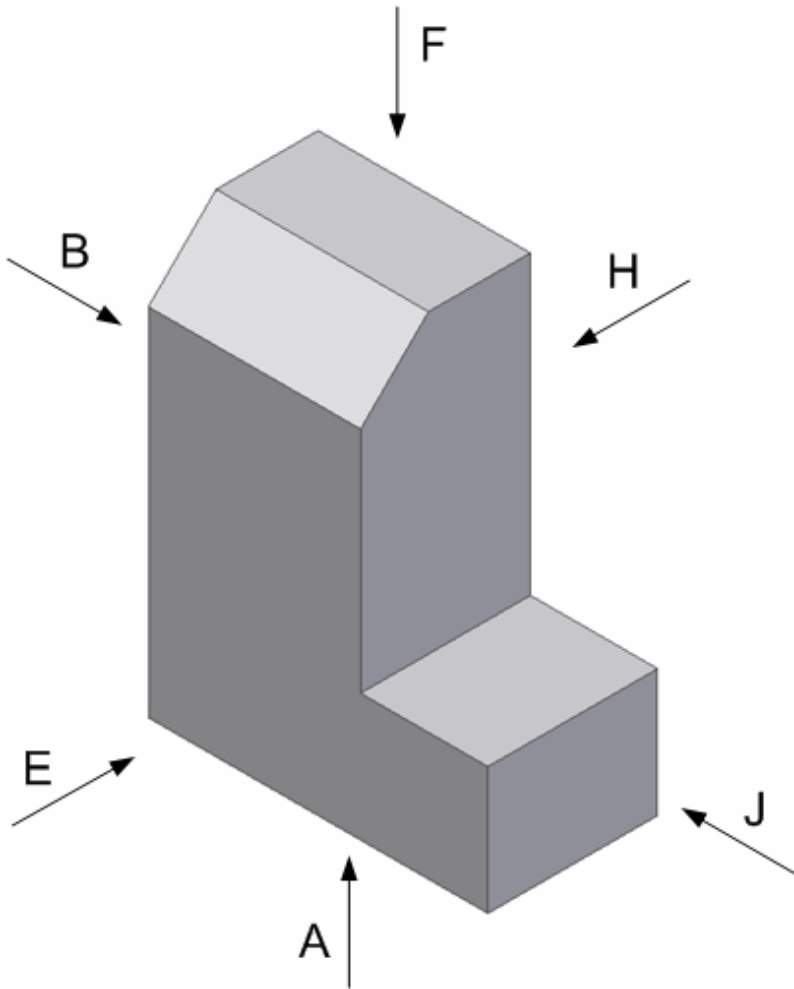
- Méretek torzulnak
- Bonyolult tárgyak ábrázolása nehézkes
- Szerelt egységek ábrázolása körülményes

Vetületképzés

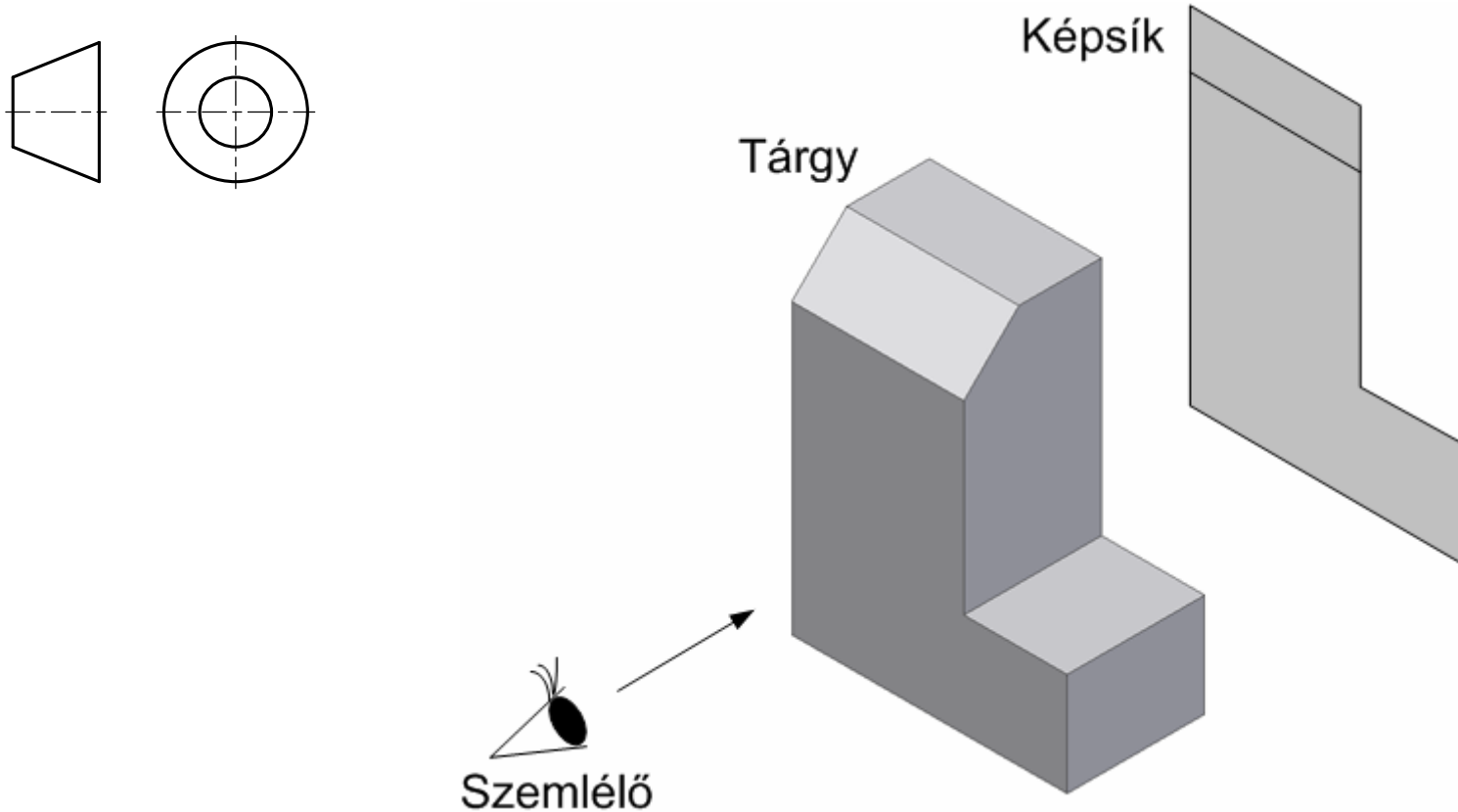
- Monge-féle vetítés
  - Vetítősugarak párhuzamosak egymással
  - Vetítősugarak merőlegesek a képsíkra

Nézetek (MSZ ISO 128)

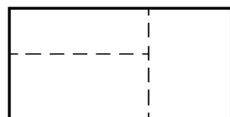
- E: előlnézet
- F: felülnézet
- J: jobbnézet
- B: balnézet
- A: alulnézet
- H: hátnézet

Nézetek: „E” vetítés

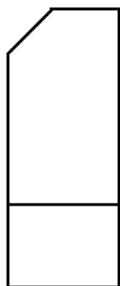

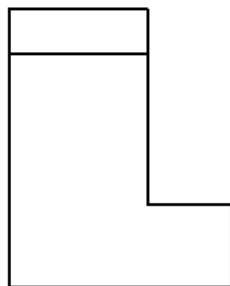
„E” Európai vetítés

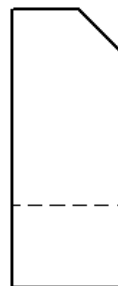
A

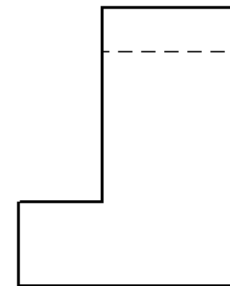
J

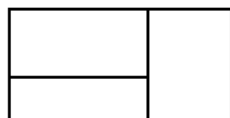
E

B

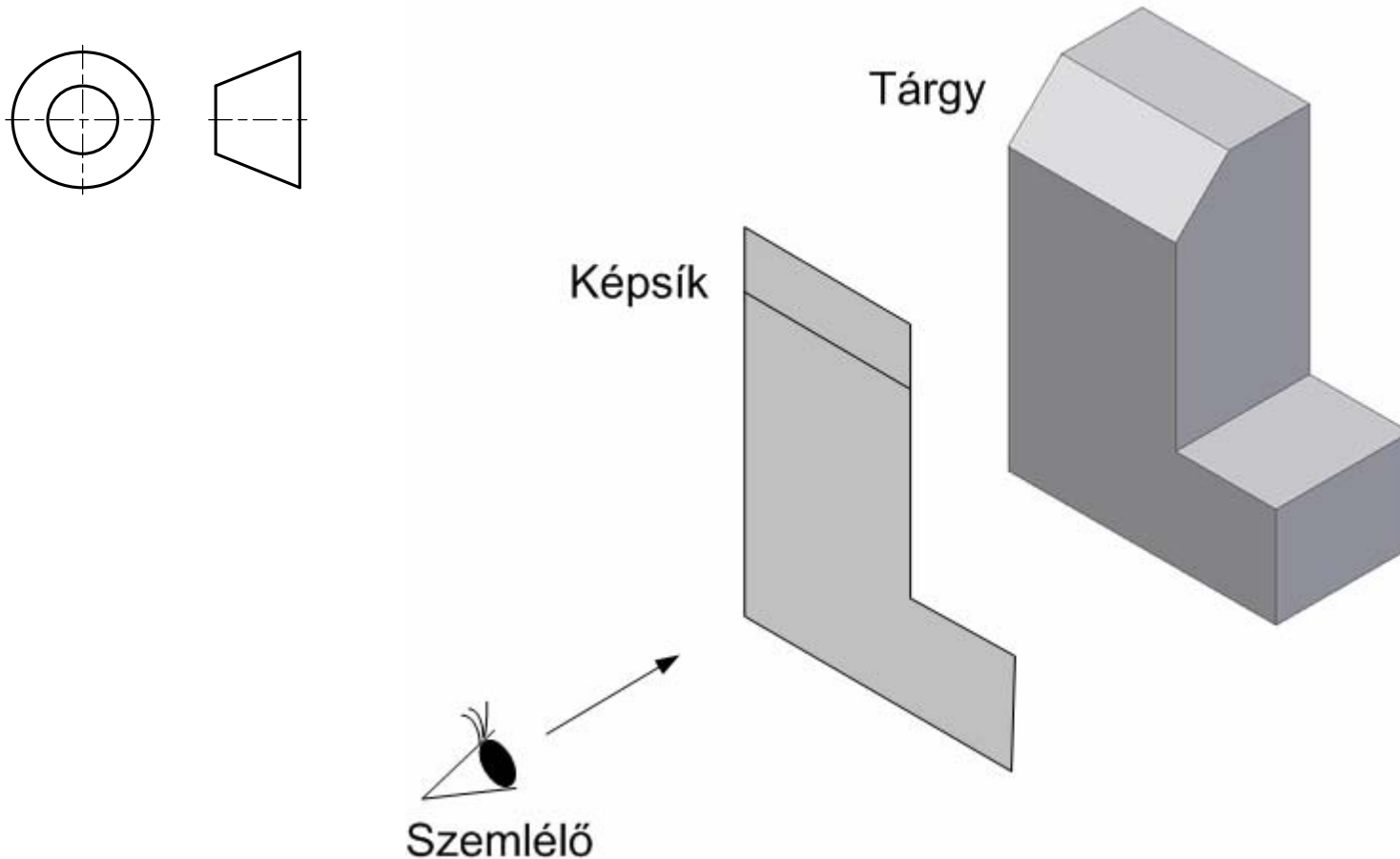

H

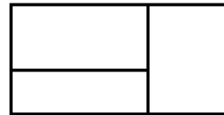

F

Nézetek: „A” vetítés

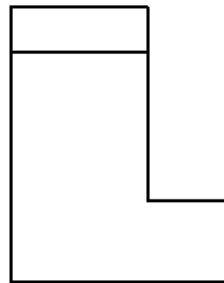
„A” Amerikai vetítés

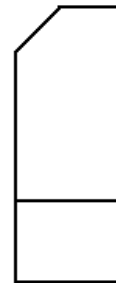
F

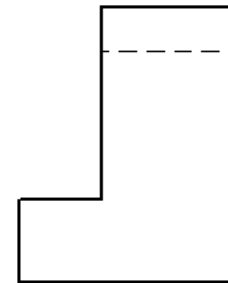
B

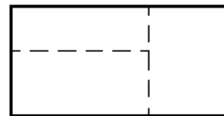
E

J

H

A

Ábrázolási szabályok

- Annyi nézetet kell rajzolni, amennyi az egyértelmű meghatározáshoz elegendő
- Ábrázolás az előállítási fázisnak megfelelő kész állapotban
- A főnézet a legteljesebb képet adja
- Ábrázolás működési vagy gyártási helyzetben

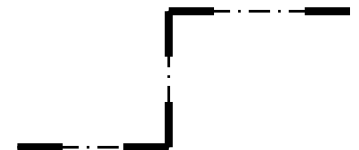
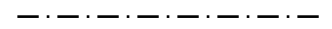
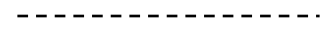
Vonalak (MSZ ISO 128)

- Folytonos vastag
  - Látható körvonalak, élek
- Folytonos vékony
  - Áthatási vonal, méretvonal, ...
- Szabadkézi törésvonal
  - Folytonos vékony
- Egyenes törésvonal
  - Folytonos vékony

Vonalak

- Szaggatott vastag
  - Nem látható körvonalak, élek
- Szaggatott vékony
  - Nem látható körvonalak, élek
- Pontvonal, vékony
  - Középvonal, szimmetriatengely,
...
- Metszősík nyomvonala

Vonalak

- Pontvonal, vastag
  - Hőkezelt felületek
- Kétpont-vonal, vékony
  - Csatlakozó alkatrészek
körvonal, mozgó alkatrészek
szélső helyzete, metszősík előtti
részlet

— . — . —

Vonalvastagság

- Kétféle vonalvastagság van
  - Vastag
  - Vékony
- Vonalvastagságok:
  - 0,18 0,25 0,35 0,5 0,7 1,0 1,4 2,0

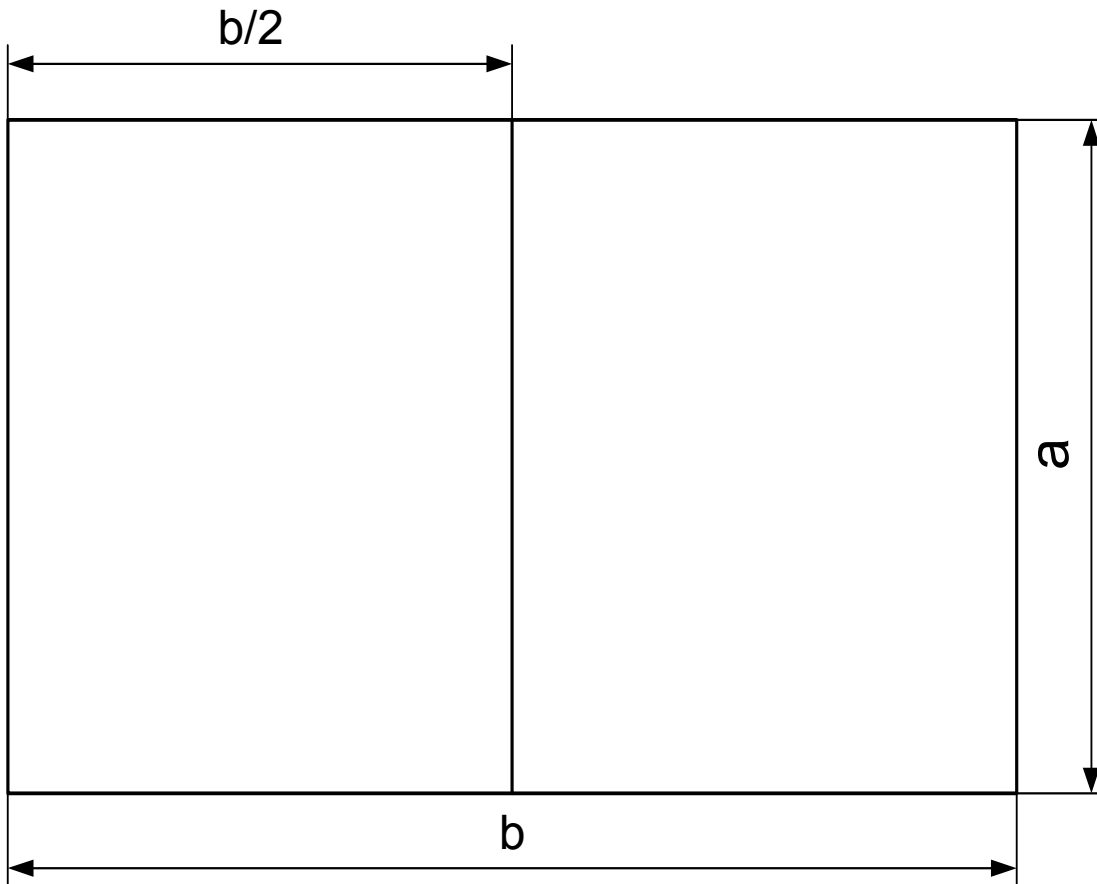
Egybeeső vonalak

Fontossági sorrend:

- Vastag vonal
- Szaggatott vonal
- Metszősík vonala
- Középvonal
- Méretsegédvonal

Rajzlapok (MSZ ISO 5457)

$$a:b = (b/2):a$$

$$A0 \rightarrow 1\text{m}^2$$

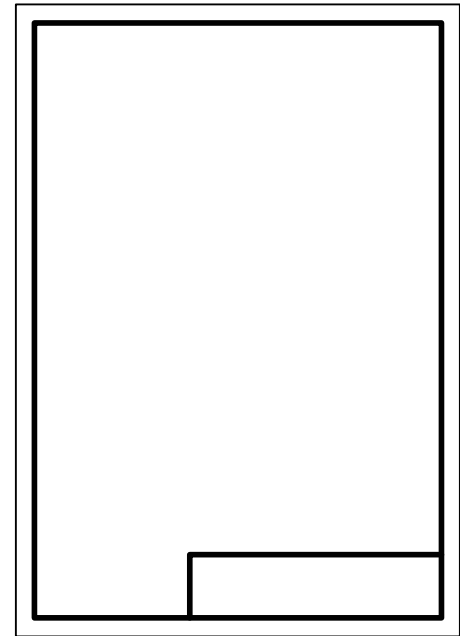
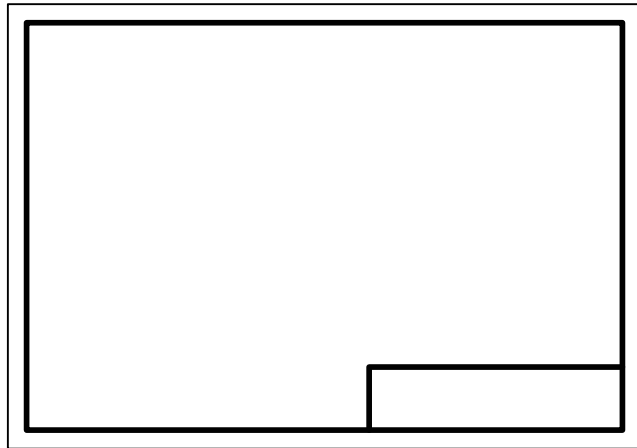
Rajzlapok méretei

- A0   841 x 1189
- A1   594 x 841
- A2   420 x 594
- A3   297 x 420
- A4   210 x 297

Rajzlapok kialakítása

- X típusú rajzlap (fekvő)
- Y típusú rajzlap (álló)

Rajzlapok kialakítása

- Keretezés, rajzszerél
  - A1, A0 legalább 20mm
  - A4, A3, A2 legalább 10mm
- Feliratmező (MSZ ISO 7200)
  - Azonosító szám (rajzszám)
  - Azonosító mező (cím, tulajdonos)
  - Kiegészítő mező (jelek, műszaki és adminisztrációs adatok)

Darabjegyzék (MSZ ISO 7573)

- Szerelt egységek → darabjegyzék
- Tartalma
  - Tételszám
  - Mennyiség,
  - Megnevezés
  - Hivatkozás
  - Anyagminőség
  - Tömeg

Méretarány (MSZ ISO 5455)

- Valóságos nagysággal egyező 1:1
- Nagyítás 2:1 5:1 10:1 20:1 50:1
- Kicsinyítés 1:2 1:5 1:10 1:20 1:50
- MÉRETARÁNY 1:1

Feliratok (MSZ ISO 3098)

- Jelek magassága
  - 2,5 3,5 5 7 10 14 20
- Vonalvastagság: $h/10$
- Álló feliratok
  - **A B C D E ... a b c d e ... $\alpha \beta \gamma \delta \varepsilon$ ...**
- Dőlt feliratok
  - ***A B C D E ... a b c d e ... $\alpha \beta \gamma \delta \varepsilon$ ...***